

5. DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI

5.1. DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Kültürler arası etkileşimin hızlandığı günümüzde diğer dinler hakkında bilgi sahibi olmak büyük önem arz etmektedir. Din hizmeti verecek olanların da genel kültüre ilave olarak dünya üzerinde yaşayan belli başlı dinleri tanıma ihtiyacı bulunmaktadır. Bu ihtiyacı en verimli şekilde karşılayacak olan ders, Dinler Tarihi dersi.

Dinler Tarihi dersi, din görevlileri için hem genel kültür hem de mesleki açıdan önem arz etmektedir. Günümüzde iletişim ve ulaşım imkânlarının gelişmesi, farklı din mensuplarının ve kültürlerinin bir araya gelme ve karşılaşma ihtimallerini artırmıştır. Hatta kültürler iç içe yaşamaktadır. Bu durumda, toplumu din konusunda aydınlatma görevini yerine getirecek ve din hizmeti sunacak olanların İslam dışındaki dinler hakkında yeterli bilgi edinmeleri gerekmektedir.

Dinler Tarihi; dinlerin inanç, ibadet ve ahlaki yönlerini, metodu ve amacı gereği objektif olarak ele almayı, dinî fenomenleri deskriptif (betimleyici) yöntemle tanıtmayı amaçlayan bir bilim dalıdır.

Dinler Tarihi Dersi Öğretim Programı; Anadolu imam hatip lisesi öğrencilerinin fenomolojik (olgusal) yaklaşımla dinlerin inanç, ibadet ve ahlaki yönlerini tanımalarını, birlikte yaşama kültürü kazanmalarını ve kendi inançlarını içselleştirmelerini hedeflemektedir.

Dinler Tarihi Dersi Öğretim Programı beş üniteden oluşmaktadır. Dinler Tarihi Dersi Öğretim Programı ile 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri" ne uygun olarak öğrencilerin;

- Dinler Tarihi dersinin önemi, yöntemi ve amacını kavraması.
- Din kavramı ve dinler hakkında bilgi sahibi olması,
- İslam'ın diğer dinler arasındaki yeri ve önemini kavraması,
- Dinleri, ortaya çıktığı ve yayıldığı coğrafi bölgelere göre tasnif etmesi,
- Dinleri temel özelliklerine göre (inanç, ibadet, ahlaki öğretiler, semboller vb.) tanıması,
- Türkiye'deki dinleri ve dinî grupları tanıması,
- Farklı din mensuplarıyla sağlıklı iletişim kurma ve birlikte yaşama becerisi kazanması,
- İstismarcı dinî akım ve anlayışları tanıması amaçlanmaktadır.

5.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Dinler Tarihi dersinde konu ve kazanımlar; öğrencilerin fenomolojik (olgusal) yaklaşımla dinleri genel özellikleri ile tanımalarını, diğer dinlerle ilgili temel bilgileri öğrenmelerini destekleyecek etkinliklerle işlenmelidir.
2. Öğretim Programındaki alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazım ve telaffuzunda “TDK Yazım ve İmla Kılavuzu” esas alınır. Ancak yazım ve telaffuzda tutarlılığı gözetmek kaydıyla Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi'nin (İSAM) yazım ve imlası da tercih edilebilir.
3. Dinler Tarihi dersinde; dinler, kendi metinleri esas alınarak işlenmelidir.
4. Ders kitabı/egitim materyali aşağıdaki tabloda verilen ölçülere göre hazırlanmalıdır.

DİNLER TARİHİ DERSİ KİTAP FORMA SAYISI		
Dersin Adı	En Yüksek Forma Sayısı*	Ebat
Dinler Tarihi 12. Sınıf	10	19,5 cm x 27,5 cm

*En yüksek forma sayısı yazılmıştır. Hazırlanacak Ders Kitabı / Eğitim Aracı daha düşük forma sayılarında da olabilir.

DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

5.3. DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTELERİ, KAZANIM SAYILARI VE SÜRELERİ

ÜNİTELER		KAZANIM SAYILARI	DERS SAATİ	DERS SAATİ YÜZDESİ
1.	Dinler Tarihine Giriş	7	12	16,66
2.	İslamiyet	5	12	16,66
3.	Yahudilik ve Hıristiyanlık	8	16	22,22
4.	Hint, Çin ve İran Dinleri	12	16	22,22
5.	Türkiye’de Bazı Dinî Gruplar	4	16	22,22
TOPLAM		36	72	100

DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

1.ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE	5. ÜNİTE
DİNLER TARİHİNE GİRİŞ	İSLAMİYET	YAHUDİLİK VE HRİSTİYANLIK	HİNT, ÇİN VE İRAN DİNLERİ	TÜRKİYE'DEKİ BAZI DİNİ GRUPLAR
<ol style="list-style-type: none"> Dinin Tanımı Kurumsal Bir Yapı Olarak Din Dinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemi Dinler Tarihinin Tanımı, Konusu ve Metodu Dinler Tarihinin Temel Kaynakları Dinleri Öğrenmenin İslam Açısından Önemi Dinlerin Coğrafi Dağılımı 	<ol style="list-style-type: none"> İslamiyet'in Tarihçesi İslamiyet'te İnanç Esasları İslamiyet'te İbadetler İslamiyet'te Ahlaki Değerler İslamiyet'in Diğer Dinlere Bakışı 	<ol style="list-style-type: none"> Yahudilik <ol style="list-style-type: none"> Yahudiliğin Tarihçesi Yahudiliğin İnanç Esasları Yahudiliğin Ritüelleri, Sembolleri ve Kutsal Mekânları Hıristiyanlık <ol style="list-style-type: none"> Hıristiyanlığın Tarihçesi Hıristiyanlığın İnanç Esasları Hıristiyanlığın Ritüelleri, Sembolleri ve Kutsal Mekânları 	<ol style="list-style-type: none"> Hinduizm <ol style="list-style-type: none"> Hinduizm'in Tarihçesi Hinduizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar Budizm <ol style="list-style-type: none"> Budizm'in Tarihçesi Budizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar Sihizm <ol style="list-style-type: none"> Sihizm'in Tarihçesi Sihizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar Konfüçyanizm <ol style="list-style-type: none"> Konfüçyanizm'in Tarihçesi Konfüçyanizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar Taoizm <ol style="list-style-type: none"> Taoizm'in Tarihçesi Taoizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar Mecusilik <ol style="list-style-type: none"> Mecusiliğin Tarihçesi Mecusilikte İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar 	<ol style="list-style-type: none"> Ermeni Kilisesi Süryani Kilisesi Fener Rum Patrikhanesi Türk Ortodoks Kilisesi Musevi Hahambaşılığı Yezidilik Yehova Şahitleri Bahailik Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri Yeni Dinî Akımlar

DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
1. DİNLER TARİHİNE GİRİŞ	<ol style="list-style-type: none">Dinin TanımıKurumsal Bir Yapı Olarak DinDinin İnsan Hayatındaki Yeri ve ÖnemiDinler Tarihinin Tanımı, Konusu ve MetoduDinler Tarihinin Temel KaynaklarıDinleri Öğrenmenin İslam Açısından ÖnemiDinlerin Coğrafi Dağılımı	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">Dinin tanımı ile ilgili farklı görüşleri karşılaştırır.Dini, özünü oluşturan unsurlar bakımından açıklar.Dinin insan hayatı açısından önemini fark eder.Dinler tarihinin tanımını, konusunu ve metodunu kavrar.Dinler tarihinin temel kaynaklarını tanıtır.Dinler hakkında bilgi sahibi olmanın İslam'ı anlamadaki rolünü fark eder.Dinlerin ortaya çıktığı ve yayıldığı bölgeleri açıklar.	<ol style="list-style-type: none">kazanım işlenirken Kur'an-ı Kerim'de geçen "din" kavramının farklı anlamlarına değinilecek; İslam âlimlerinin ve farklı disiplinlerin din tanımlarına yer verilecektir.5. kazanım işlenirken Dinler Tarihinin temel kaynaklarından Biruni, Şehristani ve İbn Hazm gibi İslam düşünürlerinin eserleri ile Osmanlı dönemindeki Tarih-i Edyan türü eserlere yer verilecek; milel ve nihâl kavramlarına değinilecek; ayrıca Batı'daki Dinler Tarihi çalışmalarından da kısaca bahsedilecektir.6. kazanım işlenirken Kur'an-ı Kerim ve hadislerde geçen Ehl-i Kitap ile ilgili ifadelerin doğru anlaşılmasında Dinler Tarihinin önemine değinilecektir.7. kazanım işlenirken dinlerin ortaya çıktığı ve yayıldığı bölgeler harita üzerinde gösterilecektir. <p>Kavramlar: Din, Tarih-i Edyân, Ehl-i Kitap, milel, nihâl.</p>

DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
2. İSLAMİYET	<ol style="list-style-type: none">İslamiyet'in Tarihçesiİslamiyet'te İnanç Esaslarıİslamiyet'te İbadetlerİslamiyet'te Ahlaki Değerlerİslamiyet'in Diğer Dinlere Bakışı	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">İslamiyet'in doğuşu ve gelişimi ile ilgili tarihî süreci açıklar.İslamiyet'in inanç esaslarını açıklar.İslamiyet'in ibadetlerini ve dinî merasimlerini tanıır.İslamiyet'in ahlaki değerlerini açıklar.İslamiyet'in diğer dinlere bakışını açıklar.	<ol style="list-style-type: none">kazanım işlenirken İslam'ın, Hz. Âdem'den (a.s.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kadar bütün peygamberlerin ortak inancı ve mesajı olduğu vurgulanacak ve İslamiyet'in ortaya çıktığı ve yayıldığı coğrafi bölgeler harita üzerinde gösterilecektir.kazanım işlenirken sadece genel esaslar üzerinde durulacak ancak ayrıntıya girilmeyecektir. Ayrıca İslamiyet'te ilahi kitap ve peygamber anlayışına değinilecek; Kur'an ve sünnetin İslam inancını oluşturmadaki yerine vurgu yapılacaktır.kazanım işlenirken ibadetler, sadece temel ibadetlerle sınırlandırılacaktır.kazanım işlenirken İslam'ın Yahudiliğe ve Hıristiyanlığa bakışı ayrıntılı olarak verilecek fakat diğer dinlere bakışına ayrıntıya girilmeden değinilecektir. Ayrıca diğer dinlerin İslam'a göre konumu ayet ve hadislerle ele alınacaktır. <p>Kavramlar:</p> <p>İnanç, ibadet, ahlak, Ehl-i Kitap.</p>

DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
3. YAHUDİLİK VE HRİSTİYANLIK	1. Yahudilik	Bu ünite sonunda öğrenciler;	1 ve 6. kazanım işlenirken Yahudilik ve Hıristiyanlığın ortaya çıktığı ve yayıldığı coğrafi bölgeler harita üzerinde gösterilecektir.
	1.1. Yahudiliğin Tarihçesi	1. Yahudiliğin doğuşu ve gelişimi ile ilgili tarihî süreci açıklar.	1. kazanım işlenirken İbrani, İsrail, Yahudi ve Musevi kavramlarına yer verilecek; bu kavramlarla ilgili İslam'ın bakış açısına da değinilecektir. Ayrıca Atalar Dönemi özet olarak verilecek; Yahudilikte üstün ırk ve seçkinlik anlayışına da değinilecektir.
	1.2. Yahudiliğin İnanç Esasları	2. Yahudiliğin inanç esaslarını listeler.	2. kazanım işlenirken Yahudilikte kitap ve peygamber anlayışına değinilecektir.
	1.3. Yahudiliğin Ritüelleri, Sembolleri ve Kutsal Mekânları	3. Yahudiliğin ana ekollerini tanıır.	3. kazanım işlenirken Yahudiliğin ana ekolleri, modern dönemle sınırlandırılacaktır. Ayrıca Siyonizm konusuna değinilecektir.
	2. Hıristiyanlık	4. Yahudiliğin ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.	3 ve 7. kazanımlar işlenirken Yahudilik ve Hıristiyanlıktaki ekoller ile İslamiyet'teki mezhep olgusu arasındaki farka değinilecektir.
	2.1. Hıristiyanlığın Tarihçesi	5. Hıristiyanlığın doğuşu ve gelişimi ile ilgili tarihî süreci açıklar.	5. kazanım işlenirken Hıristiyanlığın kurumsallaşmasında Pavlus'un rolüne vurgu yapılacaktır.
	2.2. Hıristiyanlığın İnanç Esasları	6. Hıristiyanlığın inanç esaslarını listeler.	6. kazanım işlenirken Hıristiyanlığın kitap ve peygamber anlayışına yer verilecek, ayrıca İslamiyet'in bu konuya bakışına değinilecektir.
	2.3. Hıristiyanlığın Ritüelleri, Sembolleri ve Kutsal Mekânları	7. Hıristiyanlığın ana ekollerini tanıır.	7. kazanım işlenirken Hıristiyanlığın ana ekolleri Katoliklik, Ortodoksluk ve Protestanlık ile sınırlandırılacaktır. Ayrıca evanjelik akımlara ve mahalli kiliselere kısaca değinilecektir.
		8. Hıristiyanlığın ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.	8. kazanım işlenirken Hıristiyanlıktaki vahiy anlayışı ve kurtuluş teorisi ile İslam'ın bu konulara bakış açısına da değinilecektir.
			Kavramlar: Yahve/Yehova, Elohim, şabat, Eski Ahit, Yeni Ahit, Kitâb-ı Mukaddes, havra, sinagog, ritüel, teslis, haç, kilise, sakrament, misyonerlik.

DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
4. HİNT, ÇİN VE İRAN DİNLERİ	<ol style="list-style-type: none">1. Hinduizm<ol style="list-style-type: none">1.1. Hinduizm'in Tarihçesi1.2. Hinduizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar2. Budizm<ol style="list-style-type: none">2.1. Budizm'in Tarihçesi2.2. Budizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar3. Sihizm<ol style="list-style-type: none">3.1. Sihizm'in Tarihçesi3.2. Sihizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar4. Konfüçyanizm<ol style="list-style-type: none">4.1. Konfüçyanizm'in Tarihçesi4.2. Konfüçyanizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar5. Taoizm<ol style="list-style-type: none">5.1. Taoizm'in Tarihçesi5.2. Taoizm'de İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar6. Mecusilik<ol style="list-style-type: none">6.1. Mecusiliğin Tarihçesi6.2. Mecusilikte İnanç, Ritüeller, Semboller ve Kutsal Mekânlar	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hinduizm'in tarihî sürecini açıklar.2. Hinduizm'in inançlarını, ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.3. Budizm'in tarihî sürecini açıklar.4. Budizm'in inançlarını, ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.5. Sihizm'in tarihî sürecini açıklar.6. Sihizm'in inançlarını, ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.7. Konfüçyanizm'in tarihî sürecini açıklar.8. Konfüçyanizm'in inançlarını, ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.9. Taoizm'in tarihî sürecini açıklar.10. Taoizm'in inançlarını, ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.11. Mecusiliğin tarihî sürecini açıklar.12. Mecusiliğin inançlarını, ritüellerini, sembollerini ve kutsal mekânlarını tanıır.	<p>Ünite genelinde dinlerin tarihçesi, inanç ve ritüelleri ayrıntılara girilmeden ana hatlarıyla verilecektir. İslam'ın bu dinlerin bulunduğu havzalara girişine, Müslümanların bu kültürlerle karşılaşmalarına kısaca değinilecek ve günümüzde Müslümanların bu bölgelerdeki demografik özelliklerinden de bahsedilecektir. Ayrıca dinlerin ortaya çıktığı ve yayıldığı coğrafi bölgeler harita üzerinde gösterilecektir.</p> <p>Ünite genelinde ilgili konularda karma, tenasüh ve reenkarnasyon ile ilgili İslamiyet'in görüşüne de ayet ve hadisler ışığında yer verilecektir.</p> <p>11. kazanım işlenirken İslamiyet'in doğuşu ve sonrasında Mecusiliğin genel durumuna da kısaca değinilecektir.</p> <p>Kavramlar:</p> <p>Karma, tenasüh, reenkarnasyon, meditasyon, yoga.</p>

DİNLER TARİHİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Ünite	Konular	Kazanımlar	Açıklamalar
5. TÜRKİYE'DE BAZI DİNİ GRUPLAR	<ol style="list-style-type: none">1. Ermeni Kilisesi2. Süryani Kilisesi3. Fener Rum Patrikhanesi4. Türk Ortodoks Kilisesi5. Musevi Hahambaşılığı6. Yezidilik7. Yehova Şahitleri8. Bahailik9. Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri10. Yeni Dinî Akımlar	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Türkiye'deki dinî azınlık ve grupları genel özellikleriyle tanırlar.2. Fener Rum Patrikhanesi'nin ekümeniklik iddialarını açıklarlar.3. Türkiye'de faaliyet gösteren misyoner grupları tanırlar.4. Yeni dinî akımları ana hatları ve ortak özellikleriyle tanırlar.	<p>Bu ünite içindeki dinî grupların Türkiye dışındaki yapılanmalarına ve faaliyetlerine değinilmeyecektir.</p> <ol style="list-style-type: none">1. kazanım işlenirken azınlık kavramı ve kapsamı; Ermeni, Süryani, Türk Ortodoks kiliseleri ile Fener Rum Patrikhanesi'nin diğer Hıristiyan kiliseler arasındaki yeri açıklanacaktır. Ayrıca Yezidiliğin "Ezidi" olarak da isimlendirildiğine değinilecektir.3. kazanım işlenirken misyonerlik kavramının tarihsel süreç içerisinde kazandığı anlamlar açıklanacak; istismarcı misyonerlik faaliyetleri ve öne sürdüğü argümanlar ele alınacaktır.4. kazanım işlenirken "Milenyum Tarikatları" ya da "Kıyamet Tarikatları" gibi isimlerle sınıflandırılan akımların ortak özelliklerine, ortaya çıkışında ve yaygınlaşmasında etkili olan unsurlara ve ülkemize yansımalarına güncel örneklerle yer verilir. <p>Kavramlar: Kilise, ekümeniklik, patrik, haham, misyonerlik.</p>